سینەمای نەسر و قەرەچەم

خوسرەو جاف

لە شاری بەغدا تازە سینەمای " نەسر" کرابوویەوە، سینەماکە لە ڕاستیدا ڕازاوە و دیمەن و دیکراسیۆنێکی وا کرابوو بۆ خەڵکی بەغدا هەرچی تیادابوو تازە دەژمێردرا. ئێمەیش لە هەرەتی لاویدا بووین. من و دکتۆر حەسەن خزمێکی ترمان ناوی نابەم بەرەو سینەمای "نەسر" بە ڕێکەوتین، دەبوا بە سێ قۆناغ بگەینە سینەما لە دامێنی مەنسوورەوە سواری ئەمانە سوورەکانی ناو شاری بەغدا بوین و لە " عەلاوی حیللە" دابەزین و دووبارە سواری جۆرێک سەیارە بوین، کە لەنێوان عەلاوی و بابولشەرجی هاتوچوویان بوو، سینەمای نەسر لە بابولشەرجییەوە دوورنەبوو، ئەگەر درەنگ بگەیشتینایە بابولشەرجی ئەوە سواری پاس یا سواری ئەمانە سوورەکانی ڕوو بە گەڕەکی مەسبەح دەبووین، لە نزیک سینەمای "نەسر" دادەبەزین.

لە بیرمە ڕۆیشتین بۆ دیتنی فیلمی "ڕۆزرایزە زەردەکە" کە داستانی ژیانی میشیل ژیڤاکۆ بوو. ئیدی ژیانی گەنجایەتی و قوتابیبوون گەلێک سادە و بێ ئارایش بوو، ئێمەیش لە جێگە و شوێنی خۆمان هەڵکەنرابووین بەناچاری نیشتەجێی بەغدا بووین، سەردەم سەردەمی عەبدولکەریم قاسم بوو، هێشتا گۆمەکە هەر شەڵەقا بوو. دوای ئەوەی هەر یەکەمان دووسێ شیش جەرگی برژاومان بە سەموونێکەوە خوارد یەشتا کاتی بە ژوورەوەچوونی هۆڵی سینەما مابوو، لە هۆڵی مەدخەلدا چەندان گوڵتەی ڕازاوە بە دەوریدا بازنەئاسا جێگەی دانیشتن تەرخان کرابوو، ئێمە هەر سێکمان لە گۆشەیەکدا دانیشتین. زۆری نەکێشا کابرایەک لە تەنیشت دکتۆر حەسەن ئەو دەم قوتابیی ساڵی یەکەمی کۆلیژی مێژووبوو، دانیشت.

دکتۆر حەسەن پای لەسەر پای دانابوو، کابرا پەنجەیەکی ژەندە پای د. حەسەنەوە و بە چاو زاقییەوە وتی: پات داگرە!

- بۆ دایگرم.
- ئاخر من دەڵێم.

- ئەی ئەگەر دای نەگرم.

کابرا دوو پەنجەی بەرەو ڕوخساری د.حەسەن درێژکردەوە و وتی:

هەردوو چاوت دەردەکەم.

ئەو خزمەمان لەنێوان من و دکتۆر حەسەندا دانیشتبوو، من لەو بەری ئەوەوە بووم.

- باشە چاوم دەردێنی، بۆچی ئێرە دیوەخانی ماڵی باوکتە؟
- بەڵی هی ماڵی باوکمە و زیادیش.

سەیرم کرد ئەو کابرا شەڕمان پێ دەفرۆشی و ئامادەی شەڕە. لەولاوە بۆی چووم و نەمهێڵا هەستێتەوە، هەر لە جێگەی خۆیدا خوێناویم کرد، لە پڕ پێنج زرتەبۆزی بازووڵە ئەستوورمان لێ پەیدا بوو، دیاربوو لە نزیکەوە چاودێری هاوڕێیەکەیان دەکرد، ئیتر بوو بە شەڕی من و د.حەسەن بەلایەک و ئەو پێنج کەسەیش بەلایە خزمەکەمان، بۆی دەرچووبوو زیاتر لە چارەکە سەعاتێک شەڕەکە بەردەوام بوو، دواتر شەش حەوت پۆلیس هاتنە نێوانمانەوە، مودیری سنەمای "نەسر"یش ئامادە بوو، ڕووی کردە پێنج کەسەکە وتی: هەم ئێوەن؟

لەگەڵماندا هات بۆ مەرکەزی شورتەئەفسەری مەرکەز، دیاربوو بە باشی ئەوانەی دەناسی، کەوا هەفتەی جارێک ڕووداوێک دەنێنەوە، زۆر بە تووڕەبوونەوە بە پێنج کەسەکەی وت: هەرچی دەعواتان هەیە بۆتان زیندوو دەکەمەوە، لە هەتیوبازی و دزی و چەقوکێشییەوە بیگرە تا خاوە سەندنتان هەر هەمووی دەکەمە یەک فایل، مودیری سینەماکەیش ڕوو بە ئەفسەرەکە:-

تۆ ئەم سەرسەریانە دەناسی. ئەمە چوارەمین جارە لەناو سینەمادا ئەم شەڕە لەگەڵ خەڵکدا دەکەن، ئەگەر ئەمانە بۆ ماوەیەکی درێژ زیندانی نەکرێن، شکایەتەکەم دەبەمە لای وەزیری ناوخۆ. ئیفادەی منیش وەرگرە، وەک خاوەن سینەما و وەک شکاتکەر ئەوانیان گرت و مودیری سینەما ئێمەی لەگەڵ خۆدا بردەوە بۆ سینەما و لە لۆژی تایبەتدا دای ناین.

خزکەمان هەر لە سەرەتاوە بۆی دەرچووبوو، کە گەڕاینەوە بۆ ماڵ ڕووداوەکەمان گێڕاوە و ڕاکردنی ئەم خزمەیشمان گێڕایەوە.

دایکم بە ڕەحمەت بێت ڕووداوە کۆنەکانی ناو بەگزادەی جاف و تیرەکانی جافی زۆر بیستبوو، ئەو کچە گەورەی کەریم بەگی جاف بوو، کە ڕەسمەن لە لایەن بەریتانیای عوزماوە کرابووە سەرۆکی عەشیرەتی جاف.

جا دایکم زۆر لەو ڕووداوانەی بیستبوو، وتی: ئەم شەڕی ئێوەیە عەینەهو ڕووداوەکەی یار ئەحمەد بەگ و قەرەجەم وایە، زۆرمان لێ کرد تا بیگێڕێتەوە.

وتی: یار ئەحمەد بەگ لە سەردەمی حەمەپاشای جافدا دەژیا، ناو و باوی ئازایەتی بە هەر چوار لادا بڵاوەی کردبوو، لەگەڵ برایەکی و سەگەکەی کە ناوی " قەرەجەم" بووە دەڕۆن بۆ ڕاو بۆ ناو دارستانی چڕی ئەو لیلاخانە، لە پڕ ورچێکی نێرە حیتەیان لێ ڕاست دەبێتەوە و بە بۆڕەبۆڕ پەلاماریان دەدا، براکەی یار ئەحمەد لە ترسا بۆی دەردەچێت و خۆی دەگەیەنێتە ناو خێڵ و دەڵێت:

ورچ یار ئەحمەدی خوارد.

ئەو ئەوەندە ڕانەوەستابوو تا بزانی یار ئەحمەد بەگ چی بەسەر هاتووە... ورچ کە پەلامار دەدا یار ئەحمەد بەگ بە خەنجەری دەبانەوە ڕووبەڕووی دەبێتەوە، لەولاشەوە قەرەجەم ئەپەڕێتە کۆڵی ورچ قەپ بە بۆقەتەی ملی ورچ دەکات و لە ڕوو بە ڕووی ورچدا، یار ئەحمەد بەگ پەیتا پەیتا بەخەنجەر سینە و ورگی ورچ کونکون دەکات.

نێرەورچ بە لەشە قورسەکەیەوە لە تاودا دەتۆپێ و دەکەوێتە سەر لەشی یار ئەحمەد بەگدا.

یار ئەحمەد لە چەند لاوە چنگی ورچی بەرکەوتبوو، بریندار لەژێر لەشی سەنگینی ورچ دێتە دەرەوە و قەرەجەمیش لە چەند لاوە برینداربووبوو بە هەر فەلاکەتێک بێت خۆی دەگەیەنێتە

ناو خێڵ، قەوم و قیلە دەوری دەدەن و ڕوو دەکاتە خەڵکەکە و دەڵێت: جەماعەت بۆ لەمەولا حەمەخوێڕپی برام نییە و قەرەجەم برامە!

جا کوڕم ئازایەتی و ترسنۆکی خۆ بەدەست خۆی نییە و ئەوە خوا وا خەڵقی کردووە.

- باشە بۆ لەمەولا نەڵێین "فلانەکەس" ئامۆزامان نییە و قەرەجەم ئامۆزامانە؟
- نا، کوڕم نا، پەنجەکانی دەست وەک یەک نین و لەم جۆرە ڕووداوانە لە ژیاندا زۆر ڕوودەدەن، جا لە بیری کەن.

دوای شەست ساڵ ئەوەسا لەبیرم نەکردووە، تازە گونجاندمە ناو کتاویشەوە.

1960

بەغدا